

Rechterlijke macht

Vrijwilligers

Politie

Dijkwacht voor dader

CHRIS WILSON FELICITEERT NEDERLAND ALVAST. In Groot-Brittannië coördineert hij COSA. 'Circles of Support and Accountability'. Groepen vrijwilligers omringen zedendelinquenten. Dat sorteert effect: verheugend weinig recidive. In Nederland gaat de methode ook scoren, voorspelt Chris Wilson. 'Vergelijk het maar met jullie dijken. Er is altijd bewaking. Vrijwilligers houden de boel in de gaten en staan klaar om in actie te komen. Samen met de professionals.'

In 2002 start psychotherapeut en reclasseringsexpert Chris Wilson met tien circles. Tien kringen van zo'n vijf vrijwilligers. Elke groep ziet op één zedendader toe. Inmiddels functioneren meer dan honderd circles in Engeland, Wales en Noord-Ierland. Het recidivecijfer is nul. Nederland heeft inmiddels zijn eerste kring, in Den Bosch. Reclassering Nederland is actief betrokken bij de proef. Avans Hogeschool doet begeleidend onderzoek.

'Wij blijven hem net zo lang treiteren tot hij zelf voor de trein springt.'

Zelfbenoemde pedojagers Monique Terpstra en Diana van Oudenalder in Vrij Nederland

‘Geen nieuwe slachtoffers. Zo luidt ons mantra. De samenleving beschermen, dat staat voorop. Getrainde vrijwilligers houden zedendelinquenten in het vizier. Door zeer regelmatig contact met hen te hebben. Een telefoontje, een wandeling, sportieve activiteiten, de verjaardag vieren. Ze zijn geoefend om vroege signalen te herkennen, die erop wijzen dat iemand opnieuw in de fout dreigt te gaan. Bij gevaar voor terugval schakelen de vrijwilligers professionals in, zo nodig de politie.’

‘Erover praten is de eerste stap. Een belangrijke! Veel daders krijgen domweg de kans niet om hun probleem te bespreken. Ze verdwijnen in de anonimiteit. Om hen heen ontstaat een geheimzinnige, duistere sfeer. En vervolgens vergrijpen ze zich opnieuw. Met COSA voorkom je sociaal isolement en emotionele eenzaamheid. Twee risicofactoren minder. Vroeg of laat komt tussen de vrijwilligers en de zedendelinquent een gesprek op gang over diens problemen. Dat is het begin van een oplossing. En voorkomt nieuwe slachtoffers.’

‘Dit heet een innovatieve aanpak. Maar eigenlijk is er niets nieuws onder de zon. COSA doet wat elke gezond functionerende groep, clan, samenleving moet doen. Lastpakken omringen met aandacht en zorg. Ze vooral niet verstoten of opjagen. Want dan ben je nog verder van huis. Het professionele circuit kan het niet alleen. Politie, justitie en andere instanties hebben simpelweg te weinig capaciteit om iedere mogelijke overtreder intensief te controleren. Vrijwilligers vormen een verbindende schakel. Tussen samenleving, daders en de professionals.’

‘Geloof en hoop als bron. Mennonieten vormden de eerste kring. Dat was in 1994 in Canada. Daar werd COSA al snel een doorslaand succes. Engelse Quakers hoorden erover en brachten het idee in 2000 naar hun moederland. In veel kerken is het vanzelfsprekend dat je als vrijwilliger bijdraagt aan de samenleving, ook als het gaat om zoiets als veiligheid. Veel van de eerste vrijwilligers kwamen uit gelovige gelederen. Maar allerlei mensen zien dat COSA werkt. Ook de officiële instanties hebben het in de gaten. Het verspreidt zich nu als een lopend vuur over Groot-Brittannië. Hier is de bereidheid om dit soort werk te doen sowieso groot. In Nederland gaat dit ook aanslaan, daarvan ben ik overtuigd.’

In het buitenland vooral werk van vrijwilligersorganisaties.
In Nederland mogelijk onderdeel van het reclasseringswerk.

Meer over COSA, folders, factsheets, wetenschappelijk onderzoek,
interviews: www.reclassering.nl/verdieping/cosa

10
MINUTEN
Een tijd voor
de reclassering